

dens hovedformål hører. Fondsmyndigheden kontrollerer, at fonden fungerer i overensstemmelse med sit formål, mens overregistrator påser overholdelsen af lovens regler. Fondsmyndigheden og overregistrator træder herved i generalforsamlingssted. De nævnte myndigheder tillægges derfor ifølge forslaget ret til at forlange alle oplysninger om fondens forhold, der er nødvendige til varetæelse af deres opgaver, og særlig granskning af nærmere angivne forhold vedrørende fonden kan besluttes af overregistrator.

Ved lovens ikrafttræden undtages erhvervsdrivende fonde fra reglerne i firmaloven, og selskabslovens bestemmelser om almennyttige selskaber foreslås ophævet.

8. Omfanget af aktieselskabsregisterets arbejde vil blive forøget allerede, fordi der ved forslagets vedtagelse vil opstå behov for at bringe eksisterende fondes vedtægter – herunder især vedrørende kapitalen – i overensstemmelse med lovens bestemmelser. Med aktieselskabsregisterets overgang til EDB, der er nært forestående, vil registeret på rationel måde kunne udvide administrationen til også at omfatte de erhvervsdrivende fonde.

Forslaget medfører behov for en styrkelse af aktieselskabsregisteret såvel personalemæssigt som ledelsesmæssigt. Registratortillingen genbesættes ved ledighed, og der må ansættes såvel et antal akademiske medarbejdere som et antal kontorfunktionærer. Det nøjagtige antal stillinger kan ikke opgøres på nuværende tidspunkt, men det må antages at nogle af stillingerne kan gøres midlertidige og afvikles i takt med indførelsen af EDB over en 3-årig periode.

Bemærkninger til de enkelte bestemmelser

Kapitel I

Lovens anvendelsesområde

Til § 1

Til stk. 1

Bestemmelsen fastlægger lovens anvendelsesområde.

I stk. 1 foreslås det, at loven skal omfatte fonde, legater, stiftelser og andre selvejende institutioner, der efter stk. 2 anses for at være erhvervsdrivende. Disse selvejende institutioner betegner loven som »erhvervsdrivende fonde«.

Udtrykkene fonde, legater, stiftelser og selvejende institutioner har ikke i dansk ret et bestemt retligt indhold, der adskiller dem fra hinanden. Der knytter sig ingen særlige retsvirkninger til anvendelsen af de enkelte betegnelser.

Den nærmere retlige afgrænsning af begrebet fonde kan alene ske gennem en analyse af øvrige almindeligt anerkendte retskilder, herunder i vidt omfang praksis og sædvane.

En fond har herefter navnlig følgende karakteristika:

- 1) En formue, der er uigenkaldeligt udskilt fra stifterens formue. Dette betyder, at fonde, der har til hensigt at etablere en selvbandlæggelse, ikke gyldigt kan stiftes.
- 2) Et eller flere bestemte formål.
- 3) Rådighedsbeføjelserne tilkommer en selvstændig ledelse.
- 4) Fonden kan som sådan erhverve rettigheder og indgå forpligtelser, dvs. at den er et selvstændigt retsobjekt.
- 5) Ingen fysisk eller juridisk person uden for fonden har ejendomsretten til fondens formue, dvs. at ejendomsretten til fondens formue tilkommer fonden som sådan. Aktiverne falder ikke i arv, og kan ikke ved opløsning af fonden udbetales til en ejerkreds, men skal normalt udbetales eller overføres til fondens formål eller til en anden fond med samme eller lignende formål.

Efter gældende ret er der fri adgang til at oprette erhvervsdrivende fonde med et hvilket som helst formål, medmindre lovgivningen har gjort undtagelse herfra. Næringslovens § 5, stk. 3, fastslår selvejende institutioners (fondes) adgang til at udøve næringsvirksomhed, når de i loven angivne almindelige betingelser er opfyldt. Mange love forudsætter, at en vis virksomhed kan udøves af fonde. Således kan eksempelvis realkreditinstitutter, rederivirksomheder, pensionskasser, revisionsvirksomheder og boligelskaber organiseres som fonde. Frygten for en forflygtigelse af det professionelle ansvar har dog ført til regler om, at en række liberale erhverv ikke må drives på anden måde end som personligt firma eller i interessentskabsform.

Forslaget gør ikke indgreb i fondes adgang til selv eller gennem dattervirksomheder at udøve erhvervsvirksomhed. Om der skal gælde indskrænkninger heri, bør bestemmes i de love, der gælder for det pågældende erhverv.

Forslagets regler er generelle i den forstand, at de gælder for alle fonde, der er erhvervsdrivende efter lovens definition. De for visse fonde eller grupper af fonde ved lov eller i henhold til lov givne særlige regler vil ikke berøres af dette forslag.